

Toruń, 06.03.2019 r.

Marcin Czyżniewski
Przewodniczący Rady Miasta Torunia

BIURO
RADY MIASTA TORUNIA

70
zobowiązała dnia 7. 03. 2019
MAR. 7

Petycja

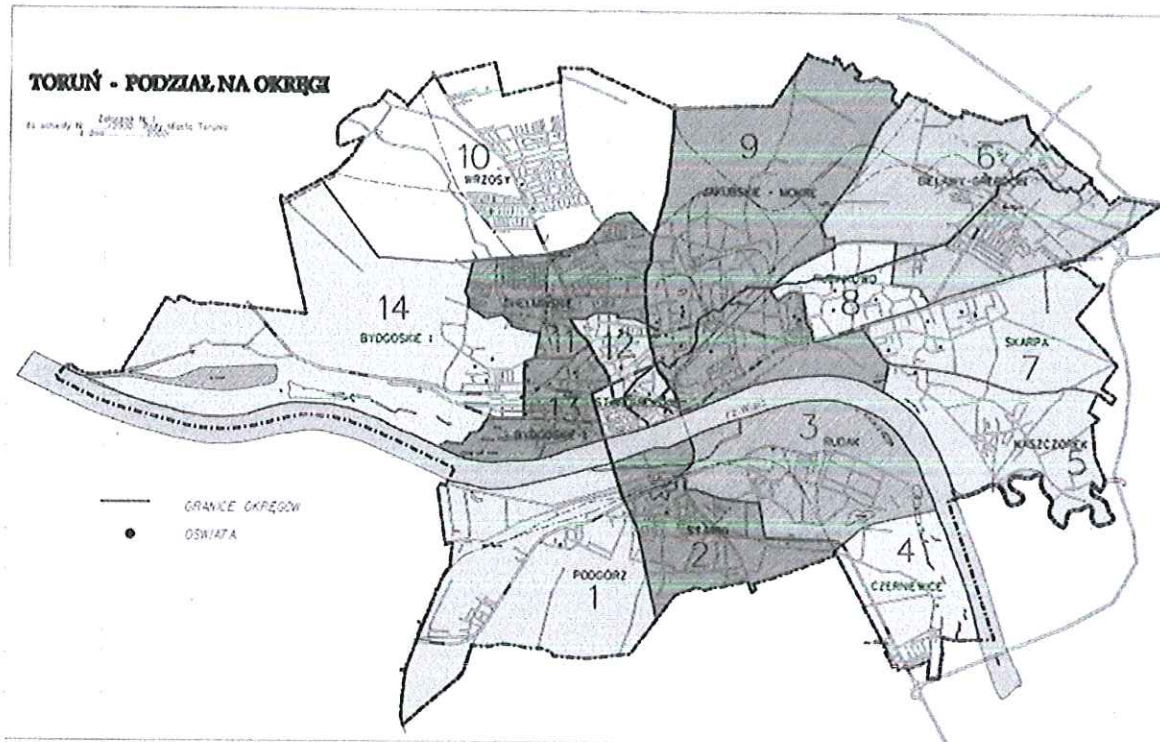
Zwracamy się z wnioskiem o zmiany uchwał dotyczących jednostek pomocniczych gminy w zakresie:

- zmiany ich granic
- nazewnictwa
- nadaniu im zadań i kompetencji
- wyboru ich organów oraz zasad ich działania

Uzasadnienie

W czerwcu tego roku minie 22. lat od uchwalenia pierwszych w Toruniu jednostek pomocniczych - okręgów. Jednak przez ostatnie dwie dekady w Toruniu zaszło wiele zmian, które sprawiły, iż ich formuła jest niewystarczająca i stanowi przeszkodę w dalszym rozwoju miasta. Dlatego zwracamy się do Rady Miasta Torunia z prośbą o rozpoczęcie prac nad nową uchwałą dotyczącą jednostek pomocniczych gminy oraz zmiany innych uchwał do nich nawiązujących.

Przy powołaniu przed dwudziestu laty toruńskich jednostek pomocniczych kierowano się podziałem politycznym i instytucjonalnym. Pierwsze założenia zakładały powołanie jednostek pomocniczych na bazie okręgów wyborczych do rady gminy, a następnie w ramach konieczności tworzenie mniejszych obszarów. Przy tworzeniu mniejszych jednostek niż okręg wyborczy pomocny był podział na zasięg działania poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy z których szczególny status miały szkoły. Ordynacja wyborcza zakładała wybór członków rad okręgów spośród reprezentacji tych instytucji (Szkoły, zakłady pracy, parafie itp.).

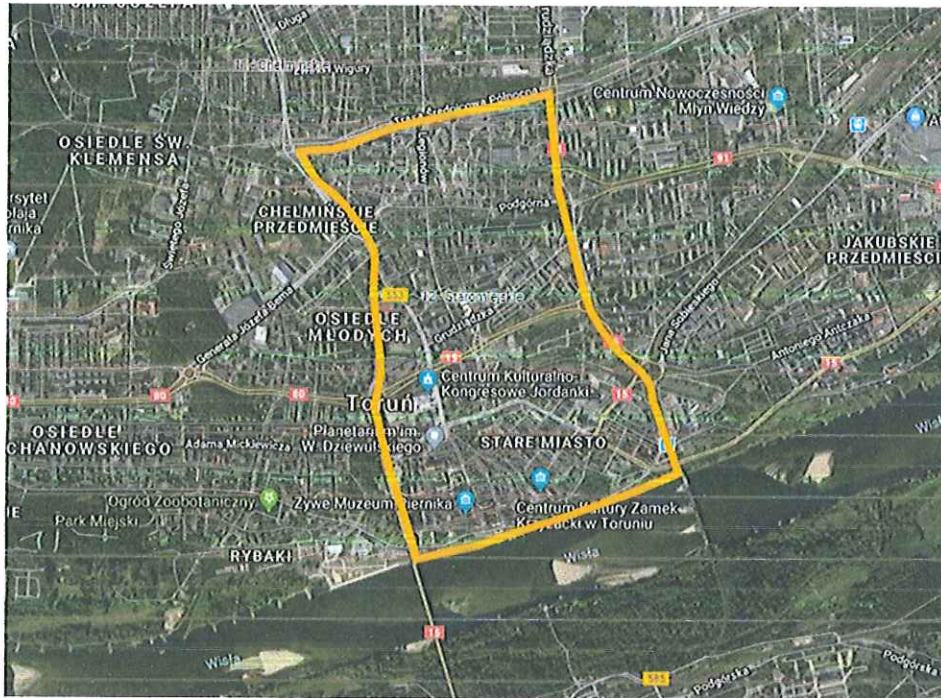
Po kilkudziesięciu latach nastąpiły fundamentalne zmiany w Toruniu. Zmienione zostały okręgi wyborcze. Do okręgu nr 2 (tzw. Bydgoskie) przyłączono niemal połowę okręgu Chełmińskiego (Osiedle Klemensa, Działki Św. Józefa, Brzezina). Od 1997 roku doszło w Polsce do wielokrotnych reform, które zmieniły obwody szkolne. W 2012 roku postanowiono odejść całkowicie od delegowania przedstawicieli przez instytucje, a wszystkich członków rady wybierają mieszkańcy w głosowaniu. Jednocześnie jednostki otrzymały oryginalną nazwę "okręg" nie stosowaną w żadnym innym mieście w kraju. Po wielu latach funkcjonowania ta nazwa nie została przyjęta przez mieszkańców. Również miejskie instytucje i radni nie posługują się tym sformułowaniem. Jako przykład można tu podać spotkania prezydenta z

mieszkańcami, gdy okręgi nazwano osiedlami.

The image is a composite of two parts. On the left is a colorful poster for 'SPOTKANIA PREZYDENTA MIASTA TORUNIA MICHAŁA ZALESKIEGO z Mieszkańcami'. The poster features a map of Torun divided into districts, each with a name and a small icon. The districts listed are: STAREMIĘSKIE, POGOŹ, JUBIAK, KARTKOWEK, CZERKOWICE, SZARPA, KUBIEMOND, BRZANIE, BIELANY-GRĘBOCIE, STAROMEJSKIE, JAKUBSKIE-MOKRE, CHEŁMIŃSKIE, WRZOSY, and WYDGOŚCIE-PRZEDMIEŚCIE. The poster also includes the text 'mój pomysł dla Torunia' and '0002 17 00 WARSZTATY W TORUNIU'. On the right is a Facebook post from 'Prezydent Torunia Michał Zaleski'. The post text reads: '19 lutego ruszam w trasę po toruńskich osiedlach! Na początek odwiedzę lewobrzeże. Zapraszam na spotkania. Zawsze o 17.00 część warsztatowa, o 18.00 spotkanie główne. Warto przyjść ze swoją sprawą. Po każdym cyklu spotkań znakomita część postulatów jest realizowana'. The post has 17 likes and 1 comment.

Innym przykładem jest budżet obywatelski (wcześniej partycypacyjny), gdzie okręgi zastępowane są wyrażeniami “osiedle” bądź “obszar”. Jednocześnie należy pamiętać, iż mieszkańcy wielu okręgów nie mieli do czynienia z działalnością Rad Okręgów, gdyż na ich terenie one nie zostały wybrane. Dobrym przykładem jest okręg Jakubskie-Mokre gdzie od 2012 roku nie funkcjonuje tego typu organ. Jednocześnie należy pamiętać o dynamicznym rozwoju Torunia. Małe wspólnoty lokalne szczególnie lewobrzeżnej części Torunia niegdyś małe dziś tworzą kilku a niebawem kilkunastotysięczne osiedla. Pewne części miasta jeszcze kilka lat temu niezamieszkałe, niebawem staną się dużymi dzielnicami nie pasującymi do pozostałej części okręgu. Przykładem może być tu tzw. Jar znajdujący we wschodniej części okręgu Wrzosa. Innego typu problemem jest brak pokrycia nazewnictwa okręgów z obszarami historycznymi i urbanistycznymi. Przykładem jest tu część obszaru Mokre (pomiędzy ul. Graniczną a ul. Grudziądzką) które znalazły się w okręgu Staromiejskim oraz Wrzosa II które jak sama nazwa wskazuje znajdują się w okręgu Chełmińskie.

Problematyczny podział na okręgi przysparza coraz większych problemów miastu i jego mieszkańcom, gdyż do ich organizacji odnosi się coraz więcej aktów prawa krajowego i lokalnego. Przykładem może być próba ustanowienia w 2017 roku części Torunia obszarem ochrony uzdrowiskowej. Ustawowy obowiązek objęcia nim jednostki pomocniczej oznaczał konieczność objęcia obszarem ochronnym nie tylko Port Drzewny, lecz również całe jego otoczenie wraz z Motoareną, Uniwersytetem Mikołaja Kopernika i Lotniskiem. Do jednostek pomocniczych odnosi się konsultowany aktualnie w Toruniu pomysł ograniczenia sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych. Zgodnie z dzisiejszym podziałem na okręgi oznaczałoby objęcie zakazem wszystkich lokali nie tylko w zespole staromiejskim, ale również tych na północ do Trasy Władysława Raczkiewicza.

Do podziału na jednostki pomocnicze odnosi się również budżet obywatelski. Kwota dla danego okręgu uzależniona jest od jego liczby ludności i powierzchni.

Przykładowe propozycje zmian:

- zmiana nazwy okręgów na osiedla
- utworzenie nowych osiedli:
 - Jar
 - Mokre (Centrum) - pomiędzy Trasą Staromostową, Władysława Raczkiewicza, a ul. Czerwona Droga i Grudziądzką.
 - Bielany
 - Port Drzewny
- podział osiedli:
 - Bydgoskie
 - Jakubskie-Mokre
- Przyłączenie obszaru Wrzosa II do okręgu Wrzosa

Gdy poruszany jest temat rad okręgów wiele środowisk politycznych i społecznych postuluje poszerzenie ich kompetencji. Wiele publikacji badaczy oraz orzeczeń organów nadzoru wskazuje jednak konieczność nadania jednostkom pomocniczym gminy zadań własnych. Toruńskie jednostki pomocnicze zgodnie z obowiązującymi obecnie statutami tych zadań nie posiadają. Dopiero po wskazaniu celu ich działania należy przekazać im kompetencje i środki. Rady osiedli znacznie lepiej będą realizować zadania niż rada gminy w zakresie m.in. kultury osiedlowej i aktywności lokalnej. Dobrymi przykładami są inne miasta w których rady osiedli decydują o kolejności remontów dróg osiedlowych (Poznań) lub zakresie remontów szkół (Kraków). Zadania te powinny być realizowane za pomocą jasnych i przejrzystych procedur, zarówno dla członków rad oraz mieszkańców. Rada nie może być substytutem osiedlowego stowarzyszenia, lecz prężnie działającą instytucją realizującą oczekiwania lokalnej społeczności.

Przykładowe propozycje zmian:

- zadania
 - reprezentowanie osiedla i jego interesów

- organizacja i kształtowanie małych terenów zieleni oraz małej infrastruktury
- organizacja strefy zamieszkania i strefy płatnego parkowania
- kultura, promocja i historia osiedla - takie osiedla jak Bydgoskie lub Podgórz mogą być świetną ofertą turystyczną, nie tylko starówka
- handel osiedlowy
- budowa i remonty dróg lokalnych
- kompetencje
 - opiniowanie decyzji tzw. WZ dla zabudowy wielorodzinnej
 - prowadzenie dni osiedla, "pochlich targów", wystawy o historii osiedla, filmy promocyjne
 - usytuowanie małej infrastruktury (ławki, śmietniki itd)
 - program rozbudowy dróg lokalnych
- struktura
 - Rady Osiedla zamiast Rad Okręgów
 - Rada składająca się z 15 osób. Możliwość wyboru w niepełnym składzie. - W Poznaniu aby powołać radę musi do wyborów przystąpić $\frac{2}{3}$ statutowego składu, czyli 10 osób.

Apelujemy do władz miasta o zabezpieczenie odpowiednich środków dla lokalnych samorządowców. Często w tym aspekcie wymieniane jest wyodrębnienie odpowiedniego budżetu. Zgodnie z dzisiaj funkcjonującą prawem lokalnym jeśli nie ma możliwości realizacji kolejnego projektu osiedlowego zaoszczędzone pieniądze trafiają do puli ogólnomiejskiej. Istnieją jednak również inne środki wsparcia rad osiedli, począwszy od udostępnienia gminnej własności komunalnej, pomocy prawnej i merytorycznej.

Przykładowe propozycje zmian:

- Wykorzystanie środków zaoszczędzonych w trakcie realizacji budżetu obywatelskiego. W zależności od okresu i okręgu sięgają one od kilkuset do kilkudziesięciu tysięcy złotych.
- Utworzenie odrębnego budżetu do realizacji zadań osiedla na wzór budżetu obywatelskiego
- przekazanie mienia komunalnego na działalność rad.

Ostatnią kwestią o ile nie najważniejszą jest materia procedur wyborczych organów jednostek pomocniczych w postaci rad okręgów. Za skandaliczne i niedopuszczalne uznajemy proces w którym mieszkańcy Torunia trzy lata temu w godzinach wieczornych musieli stawić się w wyznaczonym przez urząd lokalu wyborczym. Konieczność organizacji wyborów w dużej sali umiejscowionej na pierwszym lub drugim piętrze skutecznie utrudniał, a nawet uniemożliwiał udział w głosowaniu przez osoby starsze i niepełnosprawne. Brak możliwości udziału w wyborach przez szeroką grupę obywateli stanowi naruszenie zasady powszechności wyborów będącej standardem we współczesnym demokratycznym państwie prawa. Stanowi to pogwałcenie Konstytucji RP oraz Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Przykładowe propozycje zmian:

- powierzenie organizacji wyborów i kampanii informacyjnej Prezydentowi Torunia
- wydłużenie głosowania do kilku godzin
- dopuszczenie do głosowania młodzieży licealnej
- ponowne wybory na wniosek 150 mieszkańców osiedla

- publikacja listy kandydatów, ich programów na stronie ro.torun.pl
- wydłużenie terminu zgłaszania kandydatów

Z uwagi na złożoność problematyki apelujemy do państwa o niezwłoczne działanie mające na celu zmianę obecnego stanu rzeczy.